

Economische Monitor Hoeksche Waard 2019

1- METING

Hoe staat de Hoeksche Waard er in economisch opzicht voor? Hoe heeft de arbeidsmarkt zich in de afgelopen jaren ontwikkeld? En wat zijn de vooruitzichten? Deze vragen beantwoorden wij in deze "Economische Monitor Hoeksche Waard, 1-meting".

Kleine open economie met hoge participatie en veel uitgaande pendel.

Met circa 33.000 banen (714 banen per 1.000 personen beroepsbevolking) is de economie van de Hoeksche Waard relatief klein. Verre van ongebruikelijk voor een sub urbane regio onder de rook van een grootstedelijke regio als Rotterdam/Rijnmond. De Hoeksche Waard kent dan ook veel uitgaande pendel naar Rotterdam/Rijnmond maar ook naar Dordrecht en de rest van de provincie Zuid-Holland. Er is ook inkomende pendel (in totaal 12.900 personen), maar de uitgaande pendel bedraagt met 24.900 personen bijna het dubbele. Bruto en netto participatiegraad zijn hoog. Hun groei blijft iets achter bij het landelijk gemiddelde. Niettemin is de beroepsbevolking in twee jaar tijd met 1,5% gegroeid en de werkzame beroepsbevolking met 3,2%. De werkzame beroepsbevolking nam vooral tussen 2017 en 2018 toe, met als resultaat dat het negatieve pendelsaldo tussen 2017 en 2018 nog licht is gegroeid. 55% van de werkzame beroepsbevolking werkt anno 2018 buiten de eigen regio. Voor hoger opgeleiden is dat zelfs naar schatting 70%.

Veel industrie, bouw en groothandel; banengroei trekt aan

De Hoeksche Waardse economie kenmerkt zich door veel werkgelegenheid in de industrie, de bouw en de groothandel. De banengroei bleef vooral in 2016 achter bij het landelijk gemiddelde. In 2017 trok de banengroei aan tot 2%, nog maar net iets onder het landelijk gemiddelde van 2,2%. Over 2016/2017 resulteert een groei van 2,6%, 1,2%-punt lager dan landelijk. Die lagere groei is maar voor een klein deel het gevolg van de economische structuur in de regio. Belangrijker is de achterblijvende groei bij bestaande bedrijven, met name in de handel, logistiek, horeca, zakelijke diensten en overheid. Ook was in 2016 sprake van banenverlies als gevolg van een negatief saldo van opheffing/vertrek versus oprichting/komst van vestigingen. In 2017 is dat omgebogen naar een klein positief saldo en deden ook de bestaande bedrijven het aanzienlijk beter.

Lage en fors dalende werkloosheid

Ondanks een relatief hoge bruto participatiegraad (71,3% tegen 70,5% landelijk gemiddeld) is de werkloosheid relatief laag. Het werkloosheidspercentage lag medio 2018 nog maar op 2,8%, tegen 3,8% landelijk. Het aantal WW-uitkeringen daalde in de afgelopen twee jaar met 37% ongeveer even hard als gemiddeld in Nederland. Per 1.1.2019 werden er nog 936 WW-uitkeringen aan inwoners van de Hoeksche waard verstrekt, waarvan 388 (41%) korter dan 6 maanden. De bijstand is in 2018 ook gaan dalen. Ondanks de wat achterblijvende banengroei ook veel openstaande vacatures en toenemende krapte op de arbeidsmarkt

Net als elders in Nederland neemt ook in de Hoeksche Waard het aantal openstaande vacatures en daarmee de krapte op de arbeidsmarkt toe. Het aantal openstaande vacatures per eind december 2018 schatten wij op een totaal van 950, een groei van 5,5% ten opzichte van 2017. Dit komt neer op 29 openstaande vacatures per 1.000 banen, vrijwel gelijk aan landelijk gemiddeld maar hoger dan in Rijnmond als geheel. Vooral omdat de kortdurende werkloosheid in de Hoeksche Waard relatief klein is, is de spanningsindicator (het aantal openstaande vacatures gedeeld door de kortdurende werkloosheid) met 2,68 relatief hoog

(Nederland 1,99; Rijnmond totaal 1,40). De spanningsindicator is even veel toegenomen als landelijk gemiddeld en iets meer dan gemiddeld in heel Rijnmond. Vooral in de techniek en de ICT is sprake van een zeer krappe arbeidsmarkt.

Veel jongeren verlaten voor hun studie de regio

Hoeksche Waardse jongeren zijn voor middelbaar beroepsonderwijs (grotendeels) en voor hoger onderwijs aangewezen op instellingen buiten de regio. Jaarlijks stromen zo'n 650 jongeren het mbo (ca 370), ho (ca 180) of wo (ca 110) in. Met name de laatste twee groepen zien we terug in het jaarlijkse negatieve binnenlandse migratiesaldo in de leeftijdsgroepen 15-19 en 20-24 jaar. Keren deze later nog weer terug, dan lijkt dat vooral na het stichten van een gezin te zijn. Pas in de leeftijdsgroep 30-39 is het binnenlands migratiesaldo (samen met de groep 0-14 jaar) overtuigend positief.

Vooruitzicht: dalend beschikbaar arbeidsaanbod, sterk oplopende spanning op de arbeidsmarkt

Hoewel de prognose vergeleken met die van een jaar geleden wel is verbeterd gaat de potentiële beroepsbevolking ook volgens de laatste prognose vanaf 2021 nog fors dalen. Ten opzichte van 2018 ligt deze in 2025 1.500 (2,5%) lager, in 2030 2.600 (4%). Mede omdat de participatie in de Hoeksche Waard al hoog is en de werkloosheid relatief laag zal de werkzame beroepsbevolking vanaf 2021 ook gaan dalen. Zonder meer dan gemiddelde veranderingen in de uitgaande en inkomende pendel daalt dan ook het voor de Hoeksche Waard beschikbare arbeidsaanbod. Zelfs bij 0-groei van de werkgelegenheid neemt de spanning op de arbeidsmarkt daardoor verder toe. Naarmate de werkgelegenheid harder groeit zal de krapte op de arbeidsmarkt verder toenemen.

Mogelijke implicaties en beïnvloedingsmogelijkheden

Een toenemend krappe arbeidsmarkt betekent feitelijk dat bedrijven in hun groei worden belemmerd. Een negatieve spiraal ligt dan op de loer. Om dit te mitigeren zal het arbeidsaanbod beschikbaar voor de Hoeksche Waard minder moeten dalen. Om dat te bereiken zal ofwel de inkomende pendel harder moeten groeien dan de werkgelegenheid, en/of de uitgaande pendel minder moeten dalen dan de werkzame beroepsbevolking, en/of de potentiële beroepsbevolking minder moeten dalen. Het laatste kan alleen bereikt worden met meer woningbouw.

Meer dan evenredige groei van de inkomende pendel behoort tot de mogelijkheden, omdat de werkzame beroepsbevolking in de verstedelijkte buurregio's nog wel zal blijven groeien. Dit stelt wel in toenemende mate eisen aan de bereikbaarheid van de regio, alsmede aan de wervingskracht van het regionale bedrijfsleven.

Harder dalende uitgaande pendel is minder waarschijnlijk, of de Hoeksche Waard moet in staat blijken te zijn om vooral het aantal banen voor hoger opgeleiden te laten groeien. Gelet op de economische signatuur van de regio en de vestigingsvoorkeuren van dat type werkgelegenheid ligt dat echter niet erg voor de hand. Wel kan het effectieve arbeidsaanbod op mbo-niveau worden vergroot door meer (duale) mbo-opleidingen aan te bieden in de regio. Daartoe is recent een mooie eerste stap gezet, die het waard lijkt om verder uitgebouwd te worden.

juni 2019

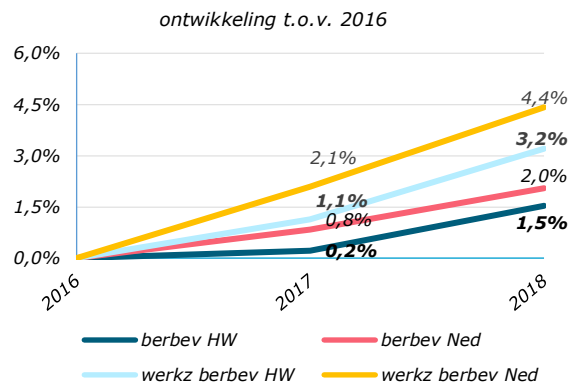
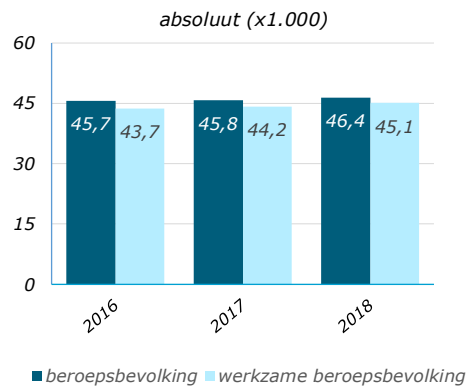
Opgesteld door Onderzoekscentrum Drechtsteden in opdracht van gemeente Hoeksche Waard
www.gemeentehw.nl

1 Beroepsbevolking

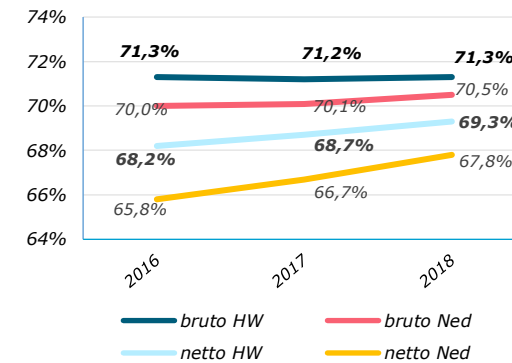
Beroepsbevolking en participatiegraad

- 46.400 (71,3%) van de 65.100 inwoners 15-74 jaar worden per 2018 tot de beroepsbevolking gerekend. 45.100 hiervan zijn werkzaam. Beide groeiden van 2016 op 2017 beduidend minder dan landelijk gemiddeld. Van 2017 op 2018 ligt de groei nagenoeg op het landelijk gemiddelde.
- De bruto en vooral de netto participatiegraad zijn hoog in de Hoeksche Waard. Beiden nemen echter minder toe dan landelijk, waardoor het verschil kleiner is geworden. Het werkloosheidspercentage lag met 2,8% een vol procentpunt onder het landelijk gemiddelde van 3,8%. Landelijk is het werkloosheidspercentage wel sterker gedaald.
- De (werkende) beroepsbevolking kent minder hoog opgeleiden en meer middelbaar opgeleiden. Er werken naar verhouding ook minder Hoeksche Waarders op beroepsniveau 4. Maar ook op beroepsniveau 1. Vanwege de grote marges rond deze cijfers is het niet zinvol om hier een korte termijn ontwikkeling weer te geven.

Figuur 1.1 Beroepsbevolking en werkzame beroepsbevolking Hoeksche Waard 2016, 2017 en 2018

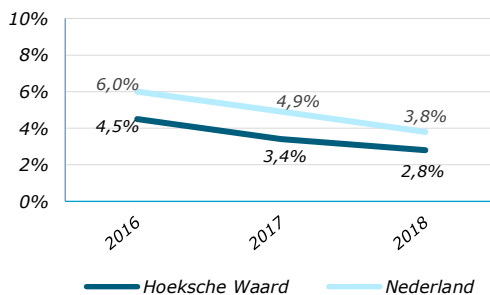
Figuur 1.2 Bruto¹ en netto² participatiegraad, 2016-2018

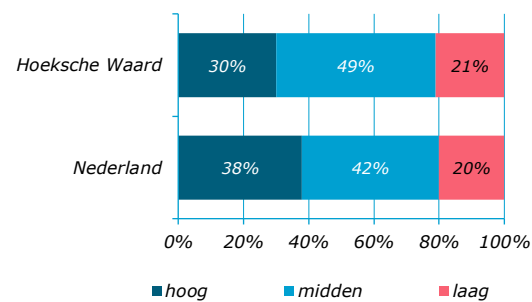
¹ beroepsbevolking per 100 inw. 15-74 jaar

² werkzame beroepsbevolking per 100 inw 15-74 jaar

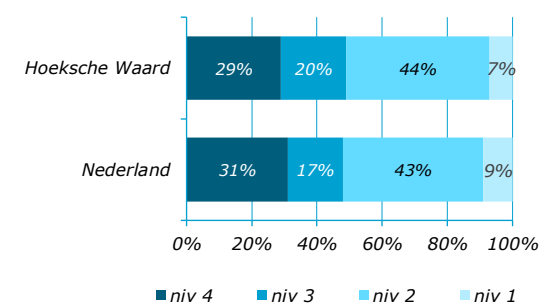
Figuur 1.3 Werkloosheidspercentage¹, 2016-2018

Figuur 1.4 Werkzame beroepsbevolking naar opleidingsniveau 2018

Figuur 1.5 Idem naar beroepsniveau¹, 2018

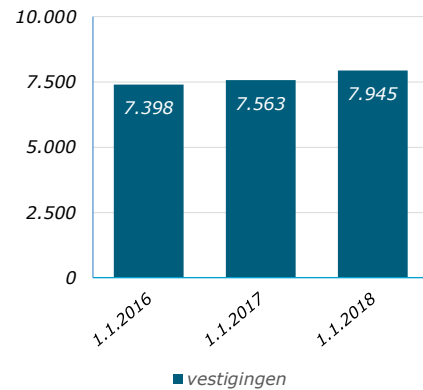
¹ niveau 4: hbo/wo vereist; niveau 3: mbo/hbo vereist; niveau 2: lager/middelbaar niveau vereist

2 Economie

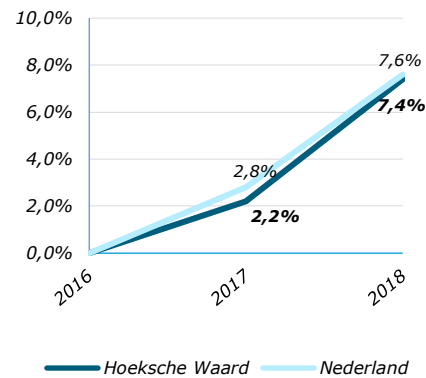
Vestigingen

- Per 1.1.2018 telt de Hoeksche Waard 7.945 vestigingen van bedrijven en instellingen.
- Landbouw, industrie, logistiek, financiële diensten en vooral (groot)handel zijn meer dan gemiddeld vertegenwoordigd. Zorg en welzijn, overige diensten, horeca en vooral ict en zakelijke diensten minder dan gemiddeld (figuur 2.5).
- In twee jaar tijd is het aantal vestigingen met 547 (7,4%) gegroeid. Landelijk was dat 7,6%. In 2017 (+5,1%) nam het aantal vestigingen beduidend sterker toe dan in 2016 (+2,2%)
- De groei in 2016 is het saldo van 363 opheffingen/vertrek en 528 oprichtingen/komst. In 2017 was er 15% minder opheffing/vertrek en 30% meer oprichting/komst.
- Het aantal vestigingen groeide relatief sterk in de sectoren onderwijs, overige diensten, overheid en zorg en welzijn. In de financiële diensten nam het aantal vestigingen net als in Nederland als geheel af.
- In absolute zin dragen met name de overige diensten, zorg en welzijn, onderwijs, de bouw en (in 2017) de zakelijke diensten bij aan de groei van het aantal vestigingen. Dit grotendeels als gevolg van de toename van het aantal zzp-ers in met name deze sectoren.

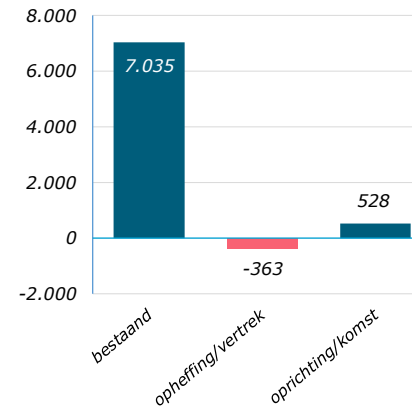
Figuur 2.1 Vestigingen¹ Hoeksche Waard

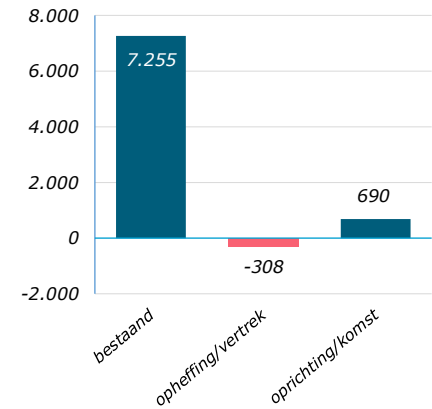
Figuur 2.2 Ontwikkeling vestigingen t.o.v. 2016

Figuur 2.3 Componenten ontwikkeling
2016-2017

Figuur 2.4 Componenten ontwikkeling
2017-2018

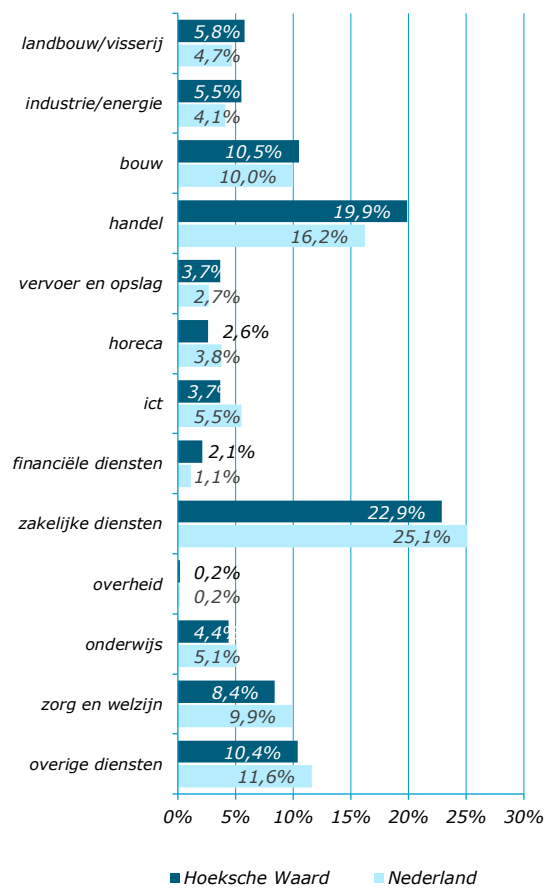

¹ alle sectoren, inclusief zelfstandigen, per 1.1.

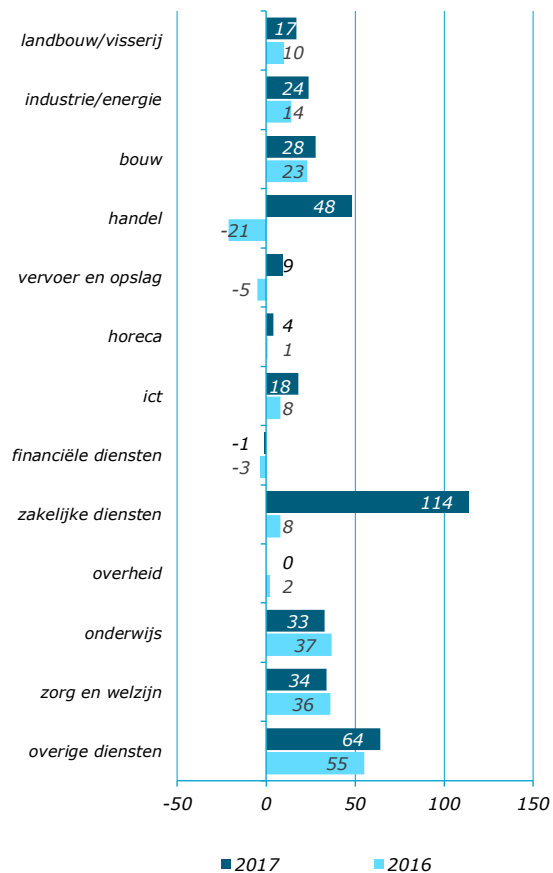
Bron: Lisa (Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen)

NB: het aantal vestigingen neemt deels toe als gevolg van het (verbeterd) gegevensverzameling proces. Cijfers van voorgaande jaren worden telkens met terugwerkende kracht bijgesteld

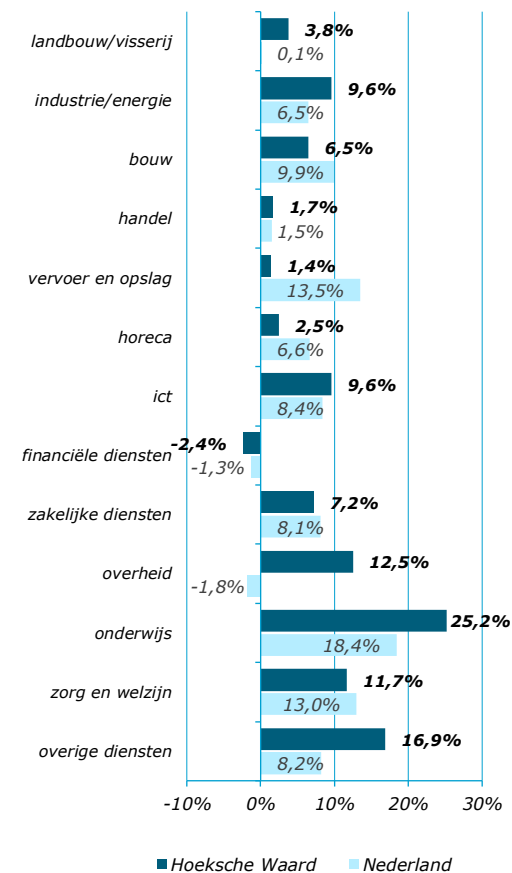
Figuur 2.5 Aandeel vestigingen naar sector, 1.1.2018

Figuur 2.6 Ontwikkeling aantal vestigingen naar sector in 2016 en 2017 absoluut

Figuur 2.7 Ontwikkeling aantal vestigingen naar sector 2016-2018 %

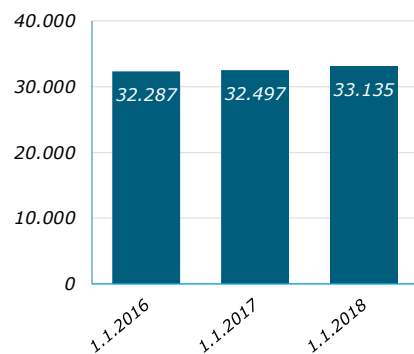

Bron: Lisa

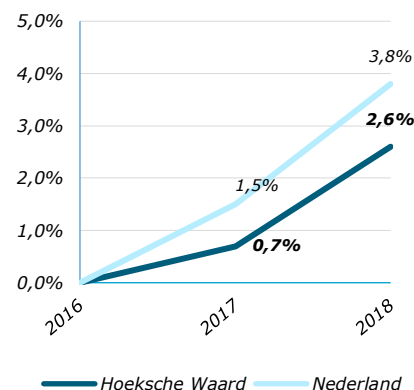
Banen

- Per 1.1.2018 zijn er in de Hoeksche Waard 33.135 banen. Meer nog dan bij het aantal vestigingen zijn industrie, bouw en (groot)handel meer dan gemiddeld in de Hoeksche Waardse werkgelegenheid vertegenwoordigd (figuur 2.12). De vestigingen in deze sectoren zijn dus gemiddeld genomen wat groter dan landelijk.
- In 2016 is het aantal banen met 210 (0,7%) gegroeid. Landelijk was die groei met 1,5% flink hoger. In 2017 trok de banengroei aan tot 2%, wat nog maar iets onder het landelijke niveau van 2,2% lag.
- De groei in 2016 is het saldo van een verlies van 759 banen als gevolg van opheffing/vertrek en een winst van 743 banen als gevolg van oprichting/komst en een per saldo groei van 226 banen bij bestaande vestigingen. In 2017 verloor de Hoeksche Waard nog steeds ruim 700 banen door opheffing/vertrek, maar was er meer winst door oprichting/komst en deden vooral de bestaande vestigingen het beter.
- Vooral handel, logistiek, horeca en zakelijk diensten zijn verantwoordelijk voor de lagere groei; de landbouw, de bouw, de ict, zorg en welzijn en overige diensten deden het juist relatief goed (figuur 2.14). In absolute zin droegen met name landbouw, industrie, bouw, zorg en welzijn en overige diensten bij aan de groei van de werkgelegenheid in 2016/2017 (figuur 2.13).

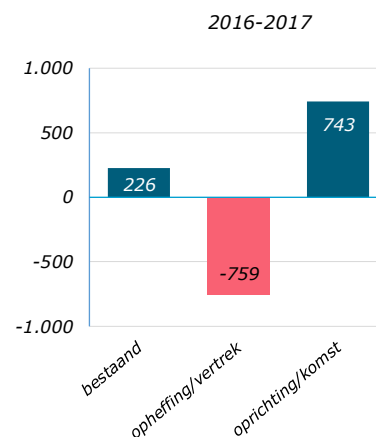
Figuur 2.8 Banen¹ Hoeksche Waard

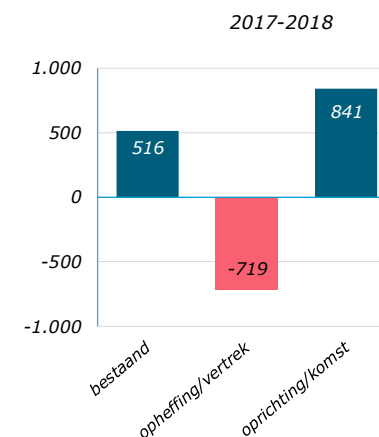
Figuur 2.9 Banen t.o.v. 2016

Figuur 2.10 Componenten baanontwikkeling 2016-2017

Figuur 2.11 Componenten baanontwikkeling 2017-2018

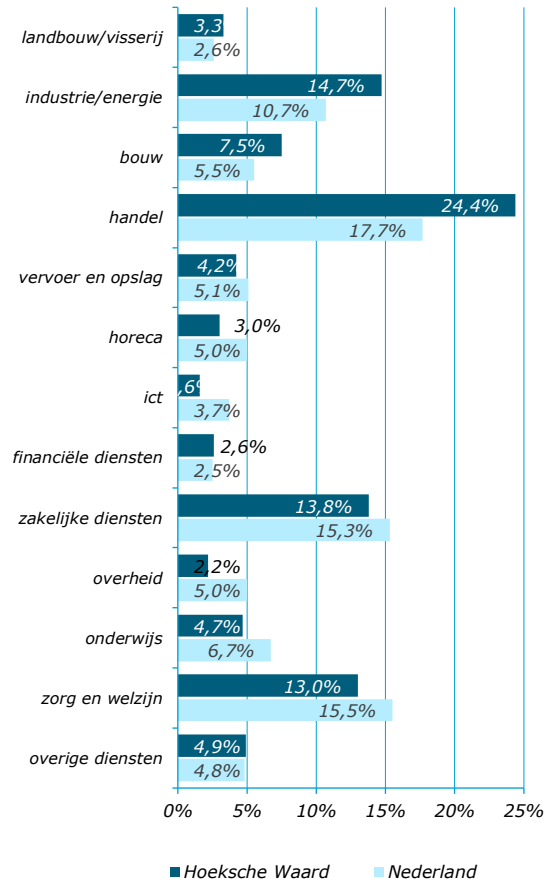

¹ ongeacht aantal uren per week, inclusief zelfstandigen en uitzendkrachten

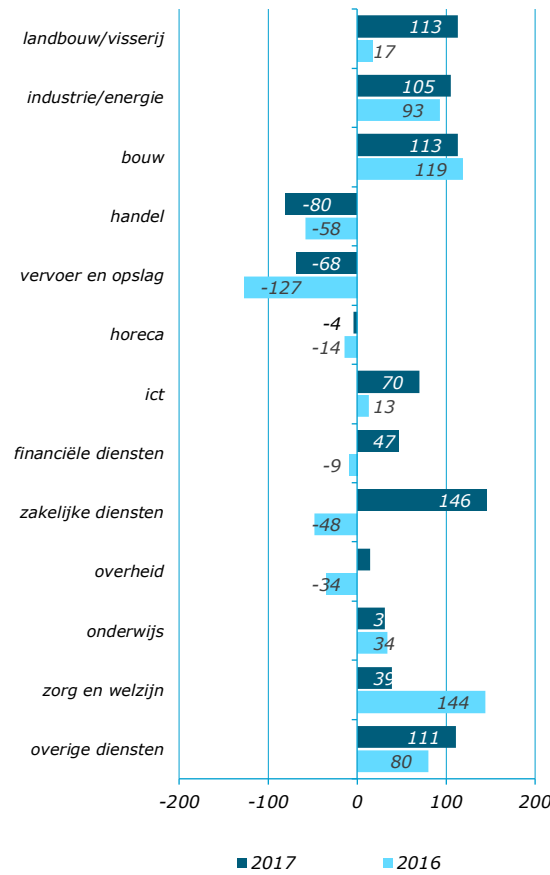
Bron Lisa

NB: het aantal banen neemt deels toe als gevolg van het (verbeterd) gegevensverzamelingsproces. Cijfers van voorgaande jaren worden telkens met terugwerkende kracht bijgesteld

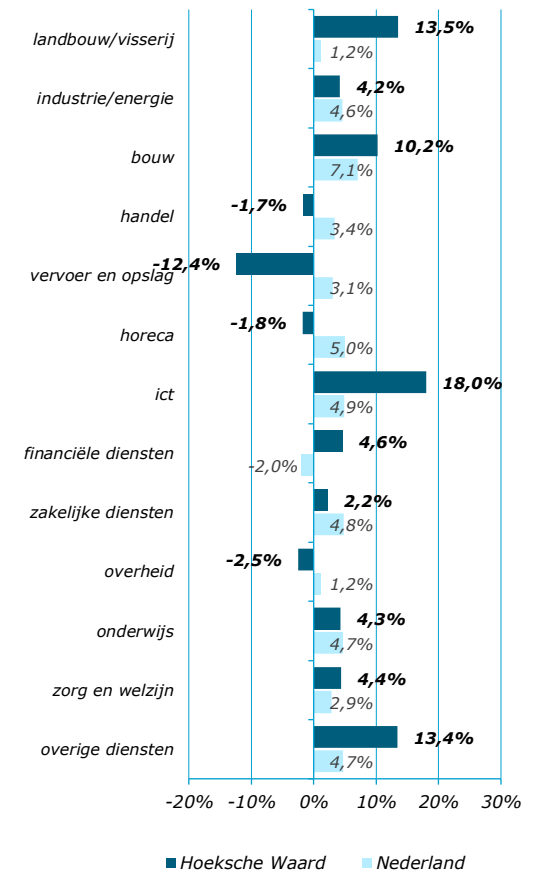
Figuur 2.12 Aandeel banen naar sector, 1.1.2018

Figuur 2.13 Ontwikkeling aantal banen naar sector in 2017 en 2018 absoluut

Figuur 2.14 Ontwikkeling aantal banen naar sector 2016-2018 %

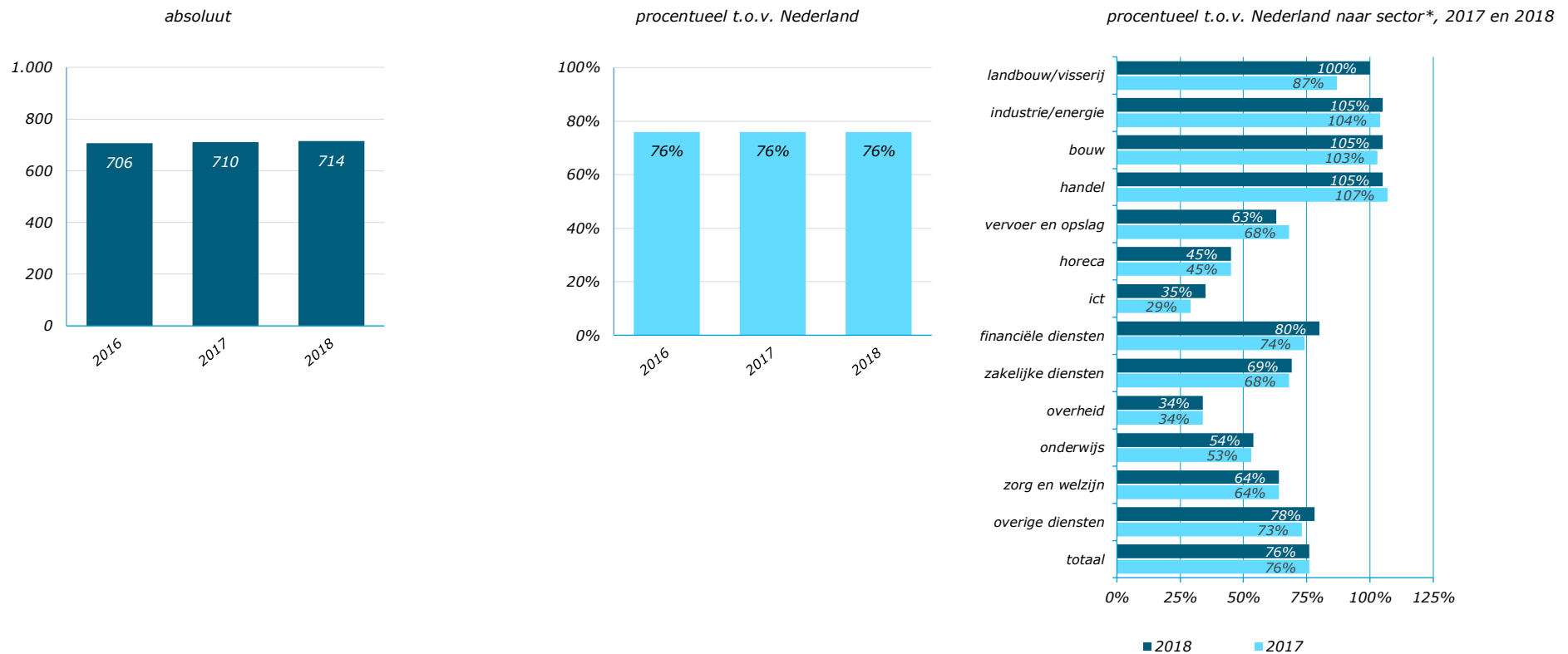

Bron: Lisa

Banen per 1.000 inwoners beroepsbevolking

- De Hoeksche Waard telt relatief weinig banen per 1.000 personen beroepsbevolking. Met 714 ligt dat 24% lager dan landelijk gemiddeld. Ten opzichte van 2016 is dit verschil onveranderd. Een dergelijk beeld is overigens verre van ongebruikelijk voor een sub-urbane regio onder de rook van een grootstedelijke regio.
- Uit figuur 2.12 bleek dat diverse sectoren meer of juist minder dan gemiddeld zijn vertegenwoordigd in de Hoeksche Waard. Maar daar gaat het alleen nog maar om het aandeel van de sectoren in het totaal aantal banen versus het landelijk gemiddelde. Relateren we het aantal banen per sector ook nog eens aan de omvang van de totale beroepsbevolking, dan ontstaat een ander beeld (figuur 2.15 rechts). Industrie, bouw en handel tellen ook ten opzichte van de beroepsbevolking meer banen dan landelijk gemiddeld, maar de verschillen met landelijk zijn nog maar klein. En ICT, overheid, horeca en onderwijs tellen ten opzichte van de beroepsbevolking vergeleken met Nederland heel weinig banen.

Figuur 2.15 Banen per 1.000 personen totale beroepsbevolking, 2016, 2017 en 2018, Hoeksche Waard

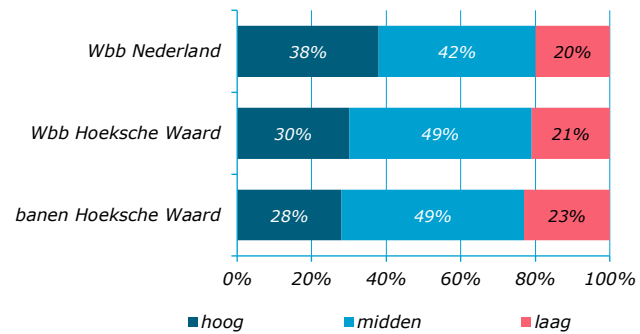

* banen per sector/1.000 personen totale beroepsbevolking Hoeksche Waard gedeeld door zelfde cijfer voor Nederland

Banen naar opleidingsniveau

- Over het opleidingsniveau van de werkgelegenheid zijn op regionaal niveau geen cijfers beschikbaar.
- Op basis van landelijke cijfers en de sectorstructuur van de Hoeksche Waard schatten wij dat 28% van de banen in de Hoeksche Waard banen voor hoog opgeleiden zijn, 49% voor middelbaar opgeleiden en 23% voor laag opgeleiden.
- Het aandeel banen voor hoog opgeleiden is daarmee beduidend lager dan gemiddeld in Nederland (38%) en ook nog wat lager dan het aandeel hoog opgeleiden (30%) in de Hoeksche Waardse werkzame beroepsbevolking.

Figuur 2.16 Werkzame beroepsbevolking (Wbb) en banen naar opleidingsniveau, 2018

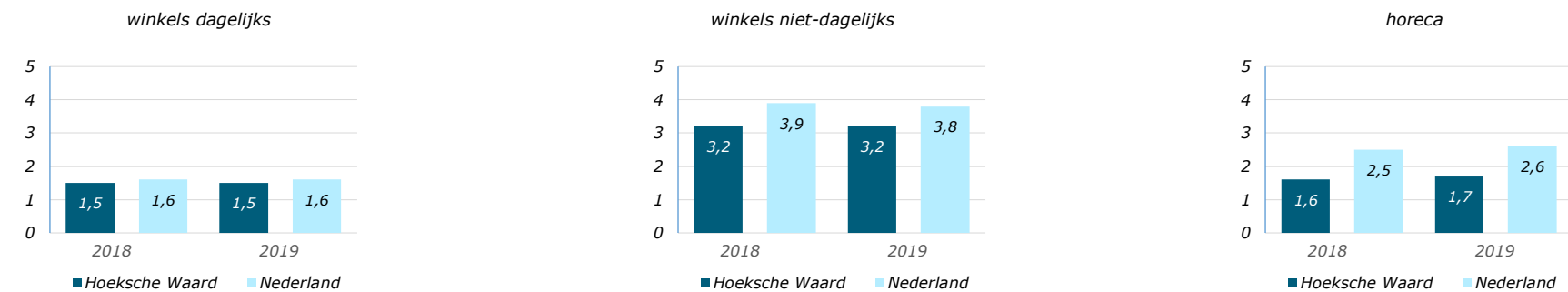

Toelichting: raming OCD op basis sectorcijfers Nederland en sectorstructuur Hoeksche Waard
Omdat het om schattingen gaat, deels gebaseerd op steekproefgegevens, kan geen betrouwbare korte termijn ontwikkeling worden gegeven

Verkooppunten detailhandel en horeca eind april 2018 en 2019

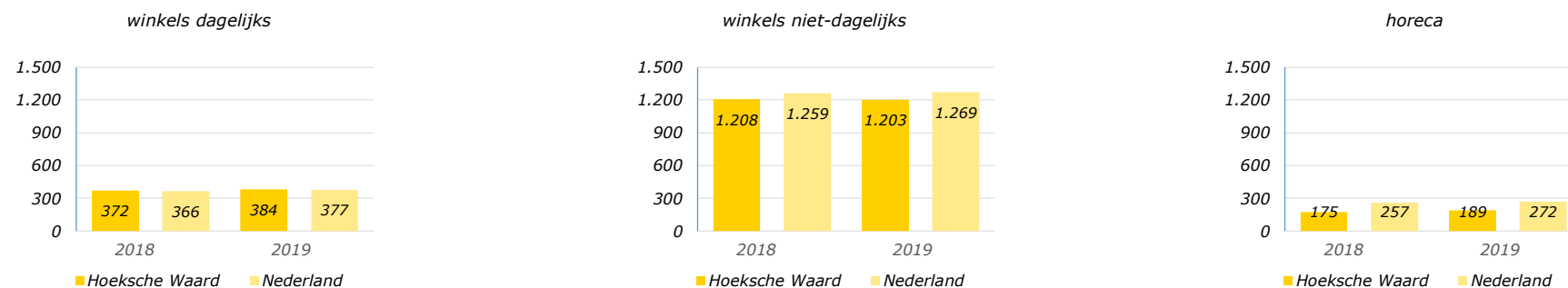
- De dagelijks sector is in de Hoeksche Waard gemiddeld vertegenwoordigd, de niet-dagelijkse sector beneden gemiddeld, vooral in aantallen winkels.
- Het vloeroppervlak dagelijks per inwoner is iets meer gegroeid dan landelijk gemiddeld, het vloeroppervlak niet-dagelijks per inwoner is in tegenstelling tot landelijk gemiddeld juist iets gedaald.
- De aanwezigheid van horeca blijft onveranderd fors achter bij het landelijk gemiddelde, zowel in aantallen zaken als in vloeroppervlakte.

Figuur 2.17 Verkooppunten per 1.000 inwoners, eind april 2018 en 2019

Bron: Locatus

Figuur 2.18 Vloeroppervlak verkooppunten per 1.000 inwoners, eind april 2018

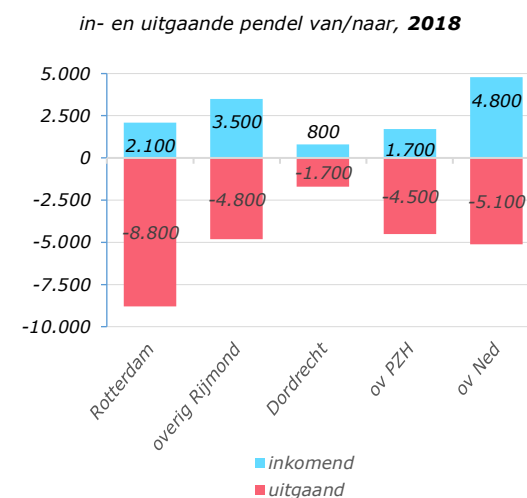
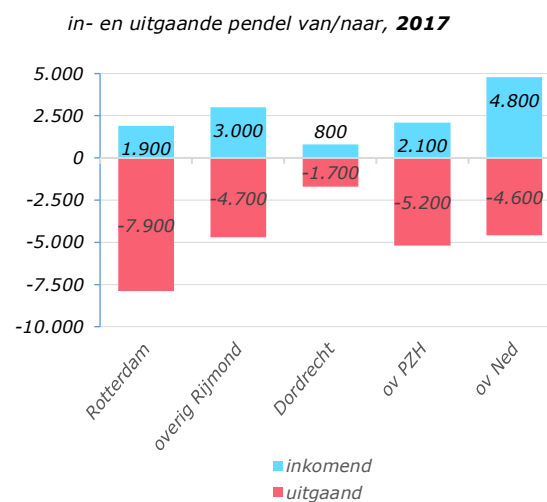
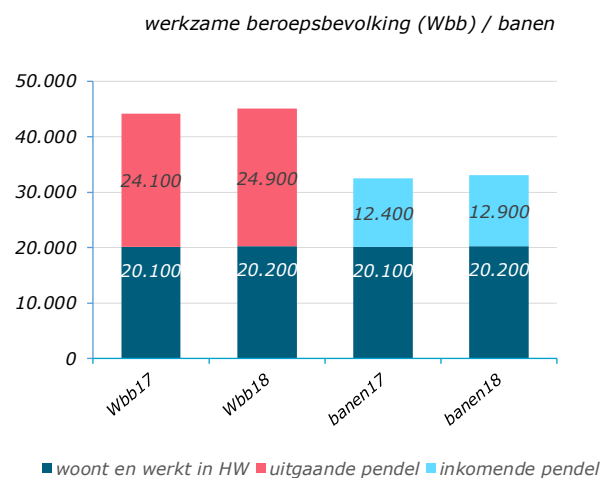
Bron: Locatus

3 Woon-werkbalans

Woon-werkbalans en pendel 2017 en 2018

- Iets meer dan 20.000 inwoners wonen én werken in de Hoeksche Waard; dat is 65% van het aantal banen in de Hoeksche Waard, maar slechts 45% van de werkzame beroepsbevolking.
- Van de werkzame beroepsbevolking werkt dus meer dan de helft (24.900 personen = 55%) buiten de regio. Die uitgaande pendel is tussen 2017 en 2018 met 800 personen toegenomen (+3,3%). Tegelijkertijd nam de inkomende pendel met 500 (4,0%) toe. Het negatieve pendelsaldo groeide daarmee van 11.700 in 2017 naar 12.000 in 2018.
- Negatieve pendelsaldi zijn er met name met Rotterdam en overig provincie Z-Holland (exclusief R'dam/Rijnmond en Dordrecht), waarbij dat met Rotterdam verder is toegenomen.

Figuur 3.1 Woon-werkbalans, Hoeksche Waard, 2017 en 2018

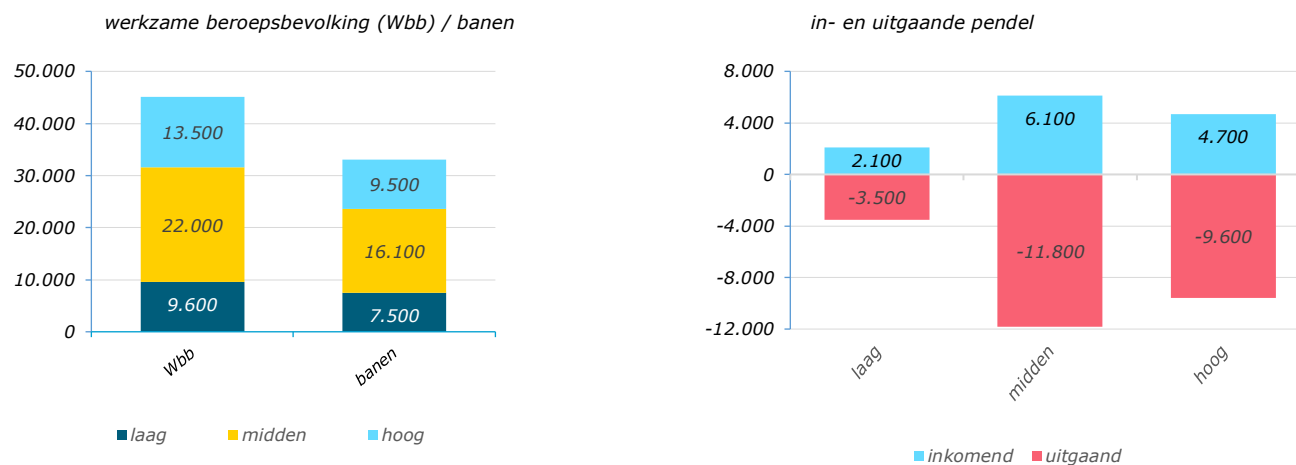

Toelichting: ramingen OCD op basis van CBS

Woon-werkbalans 2018 naar opleidingsniveau

- Het aandeel hoger opgeleiden in de werkzame beroepsbevolking van de Hoeksche Waard is hoger dan het aandeel banen voor hoger opgeleiden in de Hoeksche Waard. Er is onder hoogopgeleiden dan ook een relatief hoog uitgaand pendelsaldo.
- Bovendien pendelen hoogopgeleiden gemiddeld meer en verder dan middelbaar en laag opgeleiden. Al met al leidt dit tot de ramingen in figuur 3.2 rechts. Van de hoogopgeleide werkzame beroepsbevolking werkt naar schatting 70% buiten de regio, tegen 54% van de middelbaar opgeleiden en 36% van de laag opgeleiden.
- Andersom wordt 50% van de banen voor hoger opgeleiden ingenomen door mensen van buiten de regio. Van de banen voor middelbaar opgeleiden is dit 38%, van de banen voor lager opgeleiden 28%.

Figuur 3.2 Woon-werkbalans naar opleidingsniveau, Hoeksche Waard, 2018

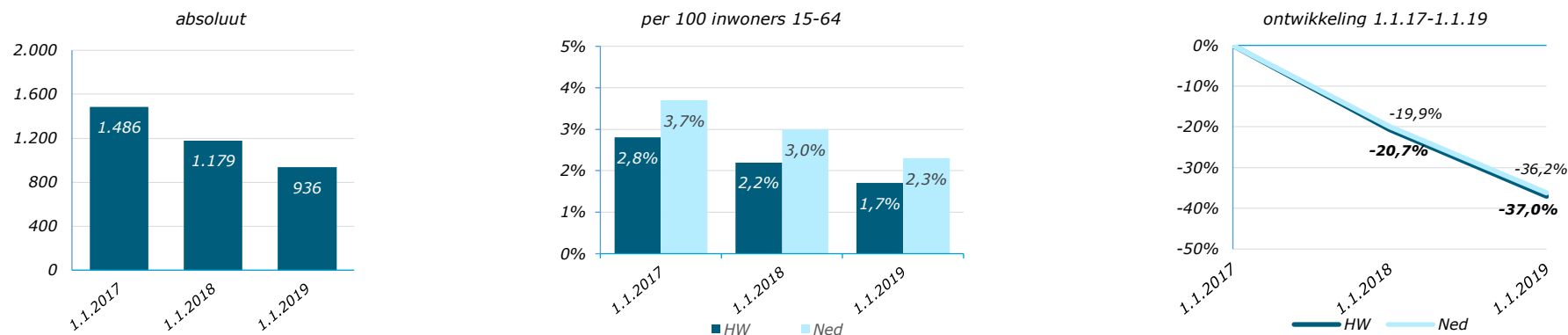
Toelichting: ramingen OCD op basis van CBS

4 Werkloosheid, vacatures en spanningsindicator

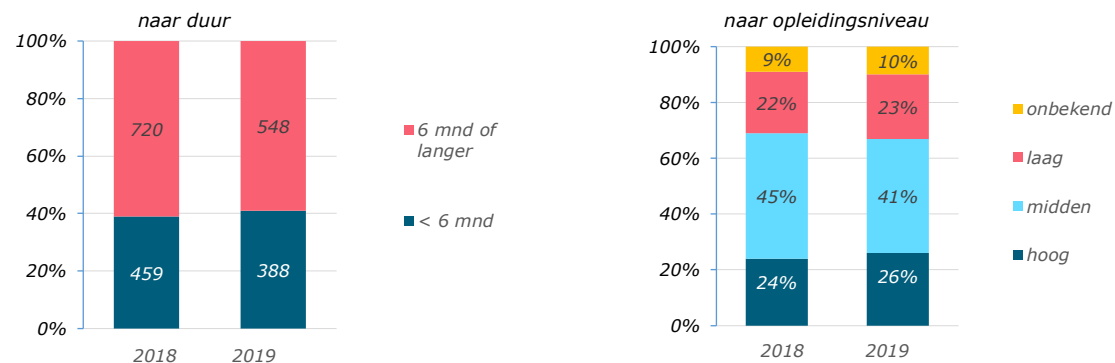
WW-uitkeringen en bijstand

- Het aantal WW-uitkeringen aan inwoners van de Hoeksche Waard is in 2018 met bijna 21% gedaald, nog net iets meer dan landelijk gemiddeld. Over de afgelopen twee jaar daalde de WW met 37%, nagenoeg gelijk aan het landelijk gemiddelde.
- Per 1.1.2019 werden 936 WW-uitkeringen verstrekt. Op het aantal inwoners van 15-64 jaar is dat 1,7%, wat 0,5%-punt lager is dan een jaar eerder en 0,6%-punt lager dan landelijk gemiddeld.
- 388 WW-uitkeringen (41%) zijn korter dan 6 maanden; het aandeel hoogopgeleiden is wat kleiner en het aandeel laagopgeleiden wat hoger dan in de werkzame beroepsbevolking.
- Huishoudens in de Hoeksche Waard hebben beduidend minder vaak een bijstandsuitkering dan gemiddeld in Nederland.
- Het aantal en aandeel is echter, anders dan in Nederland als geheel, in 2017 wel toegenomen. In 2018 is ook de bijstand in de Hoeksche Waard gaan dalen.

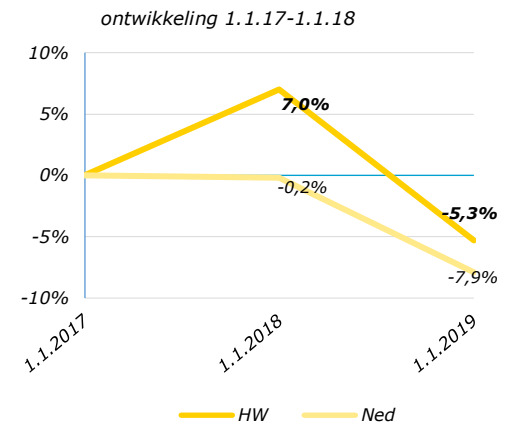
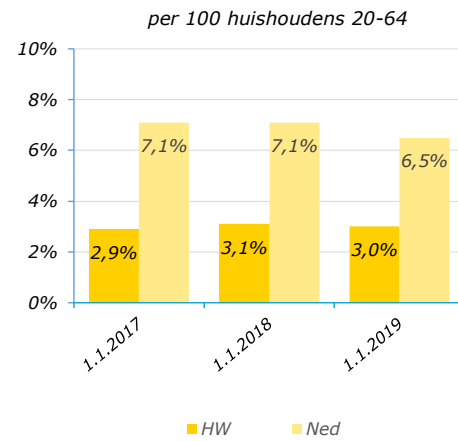
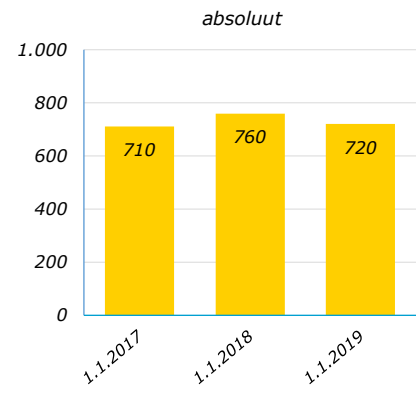
Figuur 4.1 WW-uitkeringen, 1.1.2017, 2018 en 2019

Figuur 4.2 Samenstelling WW-uitkeringen 1.1.2018 en 1.1.2019

Figuur 4.3 Bijstandsuitkeringen, 1.1.2017, 1.1.2018 en 1.1.2019

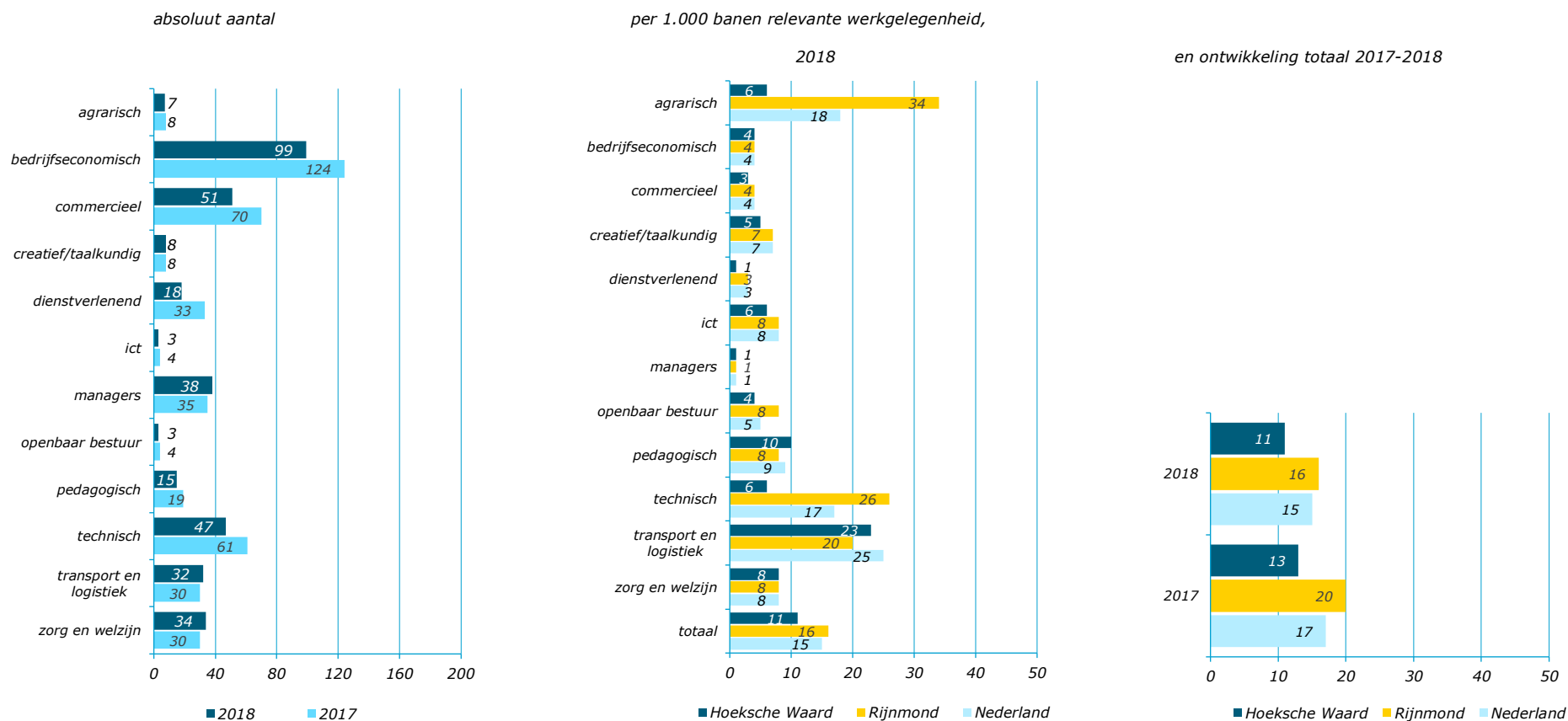

Bron: CBS

Kortdurende werkloosheid

- De kortdurende werkloosheid (WW<6 mnd) is één van de twee componenten van de spanningsindicator op de arbeidsmarkt, het aantal openstaande vacatures de ander.
- In totaal bedroeg de kortdurende werkloosheid eind 2017 459 WW-uitkeringen <6 maanden. Eind 2018 was dit aantal met 15% gedaald naar 388.
- Kortdurende werkloosheid was er in de Hoeksche Waard eind 2018 in absolute zin vooral in de bedrijfseconomische beroepen, de commerciële beroepen en de technische beroepen, relatief ten opzichte van de relevante werkgelegenheid vooral in de transport en logistiek beroepen.
- Per 1.000 banen waren er eind 2017 13 kortdurend werklozen, in 2018 gedaald naar 11. Dit is minder dan landelijk gemiddeld en in Rijnmond totaal. Vooral in de agrarische beroepen en de technische beroepen is dat aantal relatief laag, wat al duidt op een relatief (zeer) krappe arbeidsmarkt in die beroepen.

Figuur 4.4 **Kortdurende werkloosheid**, per eind december, totaal en naar beroepsgroep

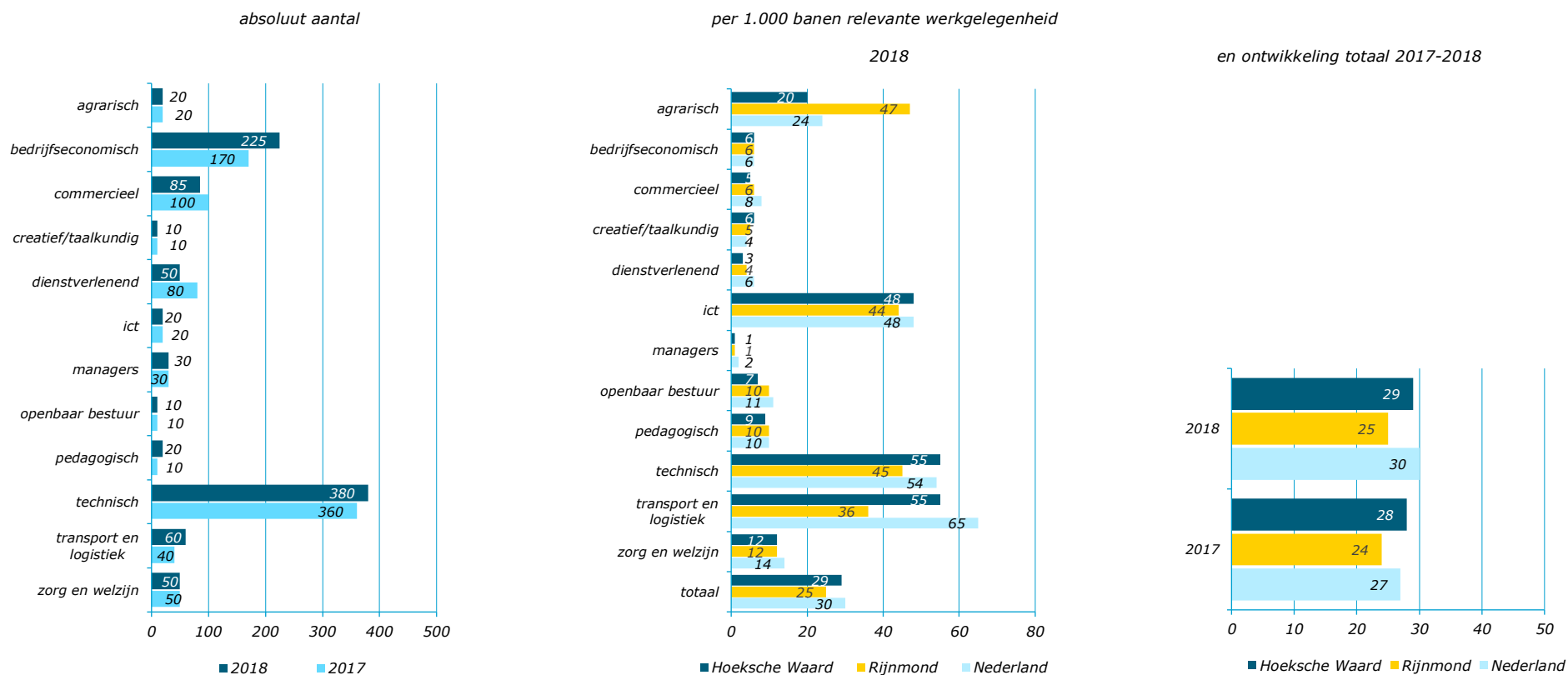

Bronnen: UWV en Lisa; bewerking OCD

Openstaande vacatures

- Vacaturegegevens zijn er alleen op het niveau van Arbeidsmarktregio's. Voor de Hoeksche Waard hebben we het aantal openstaande vacatures geraamd op basis van de economische structuur en de kortdurende werkloosheid in relatie tot Rijnmond en Nederland totaal (zie bijlage).
- Het aantal openstaande vacatures per eind 2017 ramen wij daarmee op een totaal van 950, wat neerkomt op een vacaturegraad van 29 per 1.000 banen (Nederland 30, Rijnmond 25). In Rijnmond/Hoeksche Waard is die vacaturegraad in totaal wat minder hard gegroeid als landelijk gemiddeld.
- In de Hoeksche Waard staan er net als landelijke gemiddeld naar verhouding veel vacatures open in de agrarische sector, de ict, de techniek en de transport en logistiek.

Figuur 4.5 **Openstaande vacatures**, totaal en naar beroepsgroep, eind december

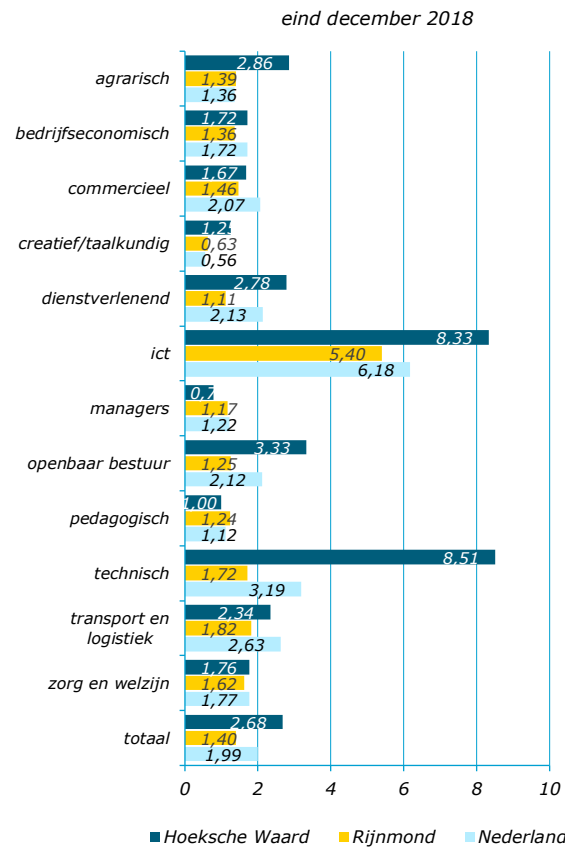

Bronnen: UWV en Lisa; bewerking en schatting Hoeksche Waard: OCD

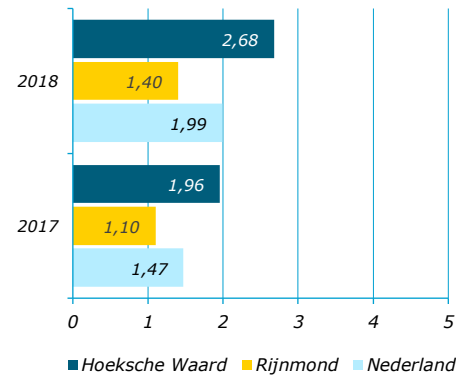
Spanningsindicator

- Vooral als gevolg van weinig kortdurende werkloosheid is de arbeidsmarkt in de Hoeksche Waard relatief krap. De spanningsindicator (openstaande vacatures/kortdurende WW (<6 mnd)) ramen we per eind december 2018 op 2,68, wat beduidend hoger is dan in Rijnmond totaal (1,40) en het landelijk gemiddelde (1,99).
- De spanningsindicator is in de Hoeksche Waard procentueel even veel toegenomen als landelijk gemiddeld en iets meer dan gemiddeld in heel Rijnmond.
- Met name in de techniek, de ict, openbaar bestuur en de dienstverlening is sprake van een gespannen arbeidsmarkt met veel openstaande vacatures ten opzichte van het relatief kleine aantal korter dan 6 mnd ingeschreven WW-ers. Vooral in de techniek is dat in de Hoeksche Waard volgens onze raming nog veel sterker het geval dan gemiddeld in Rijnmond en in Nederland als geheel.

Figuur 4.6 **Spanningsindicator*** arbeidsmarkt, totaal en naar beroepsgroep,

en ontwikkeling totaal 2017-2018

* spanningsindicator = openstaande vacatures/kortdurende WW (<6mnd)

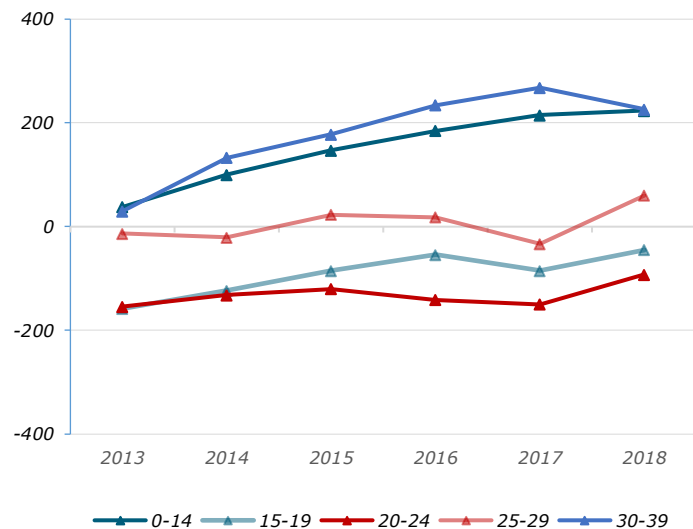
Bronnen: UWV en Lisa; bewerking en schatting Hoeksche Waard: OCD

5 Jongeren, onderwijs en binnenlandse migratie

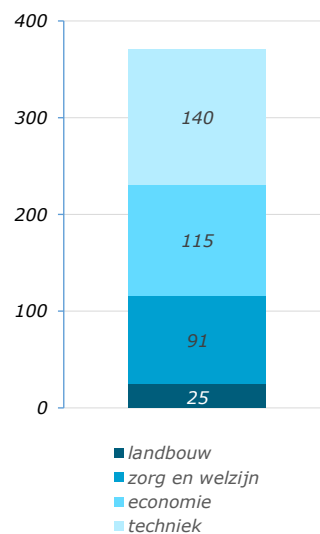
Jongeren, hoger onderwijs en binnenlandse migratie

- Voor middelbaar en hoger onderwijs moeten jongeren de regio uit.¹ Gemiddeld gaat het over de laatste twee jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn om een instroom van 370 Hoeksche Waardse jongeren per jaar in het mbo, 185 in het HO en 115 in het WO.
- Met name de laatste twee groepen zien we duidelijk terug in het jaarlijkse negatieve binnenlands migratiesaldo in de leeftijdsgroepen 15-19 en 20-24 jaar. Gemiddeld verlieten in de afgelopen 6 jaar per saldo 92 jongeren van 15-19 jaar en 132 van 20-24 jaar de regio. Onder invloed van de trend om langer thuis te blijven te wonen (versterkt door de overspannen woningmarkt in veel studentensteden) is wel een daling van dit negatieve saldo zichtbaar.
- Onbekend is hoeveel van deze uitstromers later weer terugkeren. Wel zien we dat de Hoeksche Waard aantrekkelijk is voor gezinnen met kinderen: de saldi in de leeftijdsgroepen 30-39 en 0-14 zijn jaarlijks positief en (tot 2018) stijgend. In de leeftijdsgroep 25-29 zien we nog geen overtuigend positief binnenlands migratiesaldo.

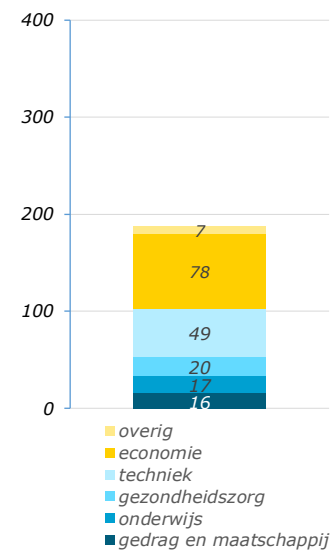
Figuur 5.1 Binnenlands migratiesaldo Hoeksche Waard, diverse leeftijdsgroepen, 2013-2018

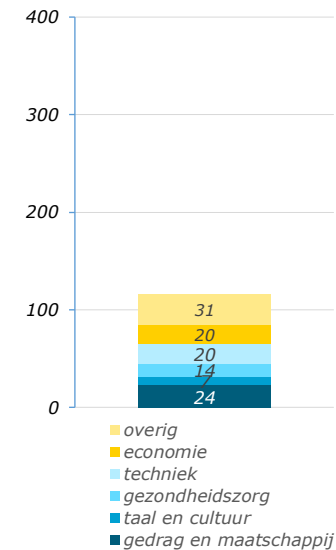
Figuur 5.2 Instromers MBO gem. 15/16 en 16/17

Figuur 5.3 Instromers HO gem. 15/16 en 16/17

Figuur 5.4 Instromers WO gem. 15/16 en 16/17

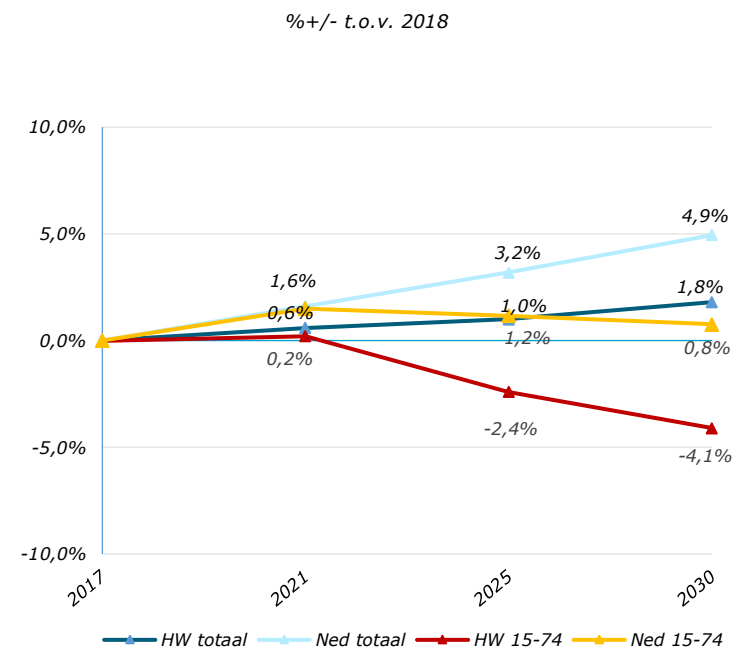
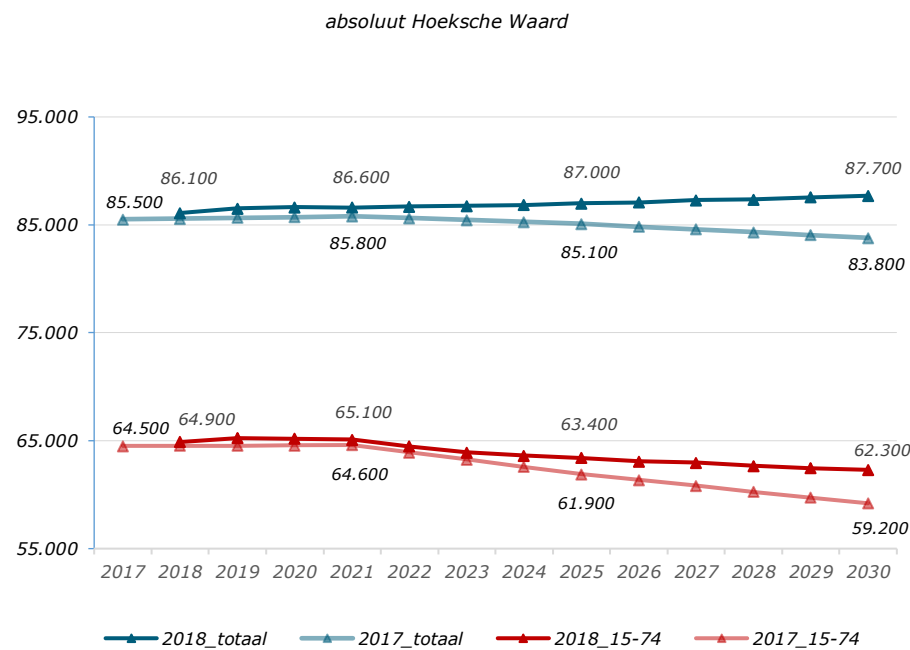
¹ Met ingang van schooljaar 2018/19 is het Da Vinci College wel gestart met een eerst mbo-opleiding (BBL) in de bouw, op het Actief College in Oud-Beijerland.

6 Vooruitzichten

Prognose bevolking en potentiële beroepsbevolking

- De bevolkingsprognose 2018 pakt voor de Hoeksche Waard wat gunstiger uit dan die van 2017. Tot 2030 groeit de totale bevolking nu naar verwachting nog licht, terwijl in 2017 nog een daling werd verwacht. En het aantal inwoners 15-74 jaar (de potentiële beroepsbevolking) daalt nu minder hard.
- Wel wijkt de verwachte toekomstige bevolkingsontwikkeling nog steeds flink af van het landelijke beeld. De verwachte groei tot 2030 blijft steken op 1,8%, 3%-punt lager dan landelijk gemiddeld. En als gevolg van vergrijzing én ontgroening daalt de potentiële beroepsbevolking 15-74 jaar met 4% veel harder dan het landelijke gemiddelde van – afgerond – 1%.
- In absolute aantallen betekent dit dat de omvang van de potentiële beroepsbevolking 15-74 jaar in 2025 1.500 kleiner is dan in 2018 en in 2030 zelfs 2.600 kleiner. Bij een niet of nauwelijks nog verder groeiende bruto participatiegraad (binnen de leeftijdscohorten zal er mogelijk nog wel lichte groei zijn, maar die wordt weer te niet gedaan door de relatieve veroudering binnen de groep 15-74) zal het arbeidsaanbod navenant dalen.

Figuur 6.1 Bevolkingsprognose Hoeksche Waard 2017(18)-2025-2030, totaal en 15-74

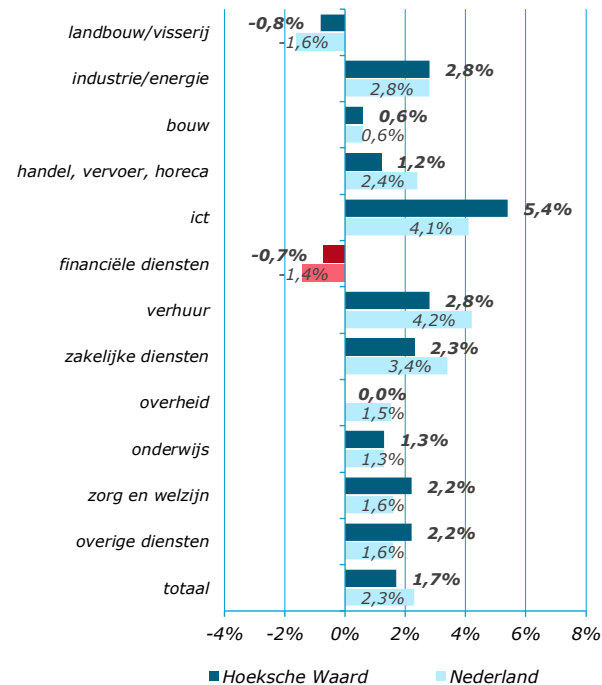

Bron: Primos 2017 en 2018

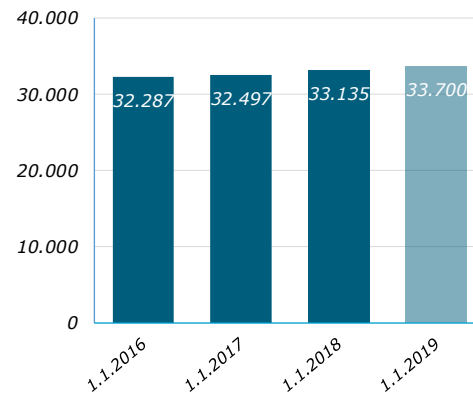
Raming aantal banen per 1.1.2019

- Landelijk groeide de werkgelegenheid in 2018 met 2,3%. Bovengemiddelde groei is er in de ICT, in de verhuur en in de industrie, beneden gemiddelde in de agrarische sector, de financiële diensten en de overheid.
- Bij eenzelfde sectorale groei komt de totale banengroei in de Hoeksche Waard in 2018 op 2,1%. Er is derhalve een negatief sectorstructureffect van -0,2%-punt
- Gelet op de ontwikkeling in 2016 en 2017 is het echter aannemelijk dat in een aantal sectoren ook in 2018 de banengroei wat zal zijn achtergebleven bij het landelijke beeld. Dit geldt met name voor handel, vervoer en horeca en voor de zakelijke diensten. De bouw en de industrie worden in hun (mogelijk extra) groei belemmert door een relatief groot gebrek aan technische personeel (zie hoofdstuk 4). Daar zal de groei op zijn best gelijk zijn aan het landelijk gemiddelde. In de agrarische sector, de ict, de financiële diensten, de zorg en de overige diensten mag juist een iets gunstigere ontwikkeling worden verwacht.
- Daarmee komt de groei in de Hoeksche Waard in 2018 op 1,7%, resulterend in 33.700 banen per 1.1.2019. Over de afgelopen drie jaar zou het aantal banen daarmee met 4,4% zijn toegenomen, 1,8%-punt minder dan landelijk gemiddeld.

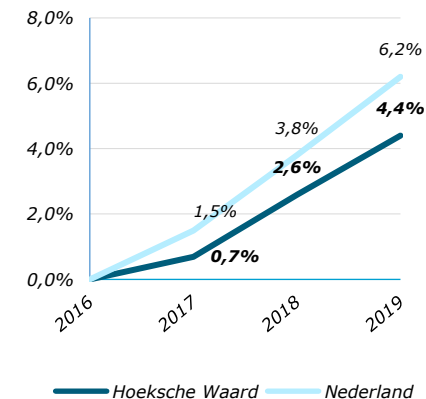
Figuur 6.2 Gerealiseerde (Nederland) en geraamde (Hoeksche Waard) ontwikkeling aantal banen naar sector 1.1.2018-1.1.2019

Figuur 6.3 Banen¹ Hoeksche Waard

Figuur 6.4 Banen t.o.v. 2016 (per 1.1)

Nederland: bron CBS; Hoeksche Waard: inschattingen OCD

¹ ongeacht aantal uren per week, inclusief zelfstandigen en uitzendkrachten
Bron Lisa; 1.1.2019 raming OCD

Bijlage

Raming openstaande vacatures per 31.12.2018

- In de Hoeksche Waard waren er per 31.12.2018 12 kortdurende ww-uitkeringen per 1.000 banen. Dat cijfer ligt lager dan in heel Rijnmond (18) en in heel Nederland (15). In onderstaande tabel de situatie naar beroepsgroep. Met name in de agrarische en de technische beroepsgroepen is de kortdurende werkloosheid in de Hoeksche Waard laag.
- Over het algemeen gaat relatief weinig kortdurende werkloosheid gepaard met relatief meer openstaande vacatures. Dat een vacature open staat wil immers zeggen dat men nog geen geschikte kandidaat heeft weten te vinden, ook geen kortdurende werkloze. Alleen in de agrarische sector is duidelijk het omgekeerde het geval; daar gaan veel kortdurende werklozen gepaard met ook veel openstaande vacatures. Kennelijk is daar de mismatch relatief groot.
- Het aantal openstaande vacatures per 1.000 relevante banen in de Hoeksche Waard hebben we vervolgens ingeschat op basis van dezelfde cijfers voor Rijnmond en Nederland gemiddeld, rekening houdend met de verschillen in kortdurende werkloosheid (zie tabel). Uiteindelijk leidt dit tot de schatting dat er per 31.12.2018 bij bedrijven en instellingen in de Hoeksche Waard 950 vacatures open staan, 29 per 1.000 banen.
- In de technische beroepen staan verreweg de meeste vacatures open (400), gevolgd door de bedrijfseconomische beroepen (170), de commerciële beroepen (85) en de transport en logistiek beroepen (75).

Tabel b.1 Schatting aantal openstaande vacatures Hoeksche Waard, 31.12.2018

beroepsgroep	kortdurende werkloosheid				openstaande vacatures			
	absoluut	per 1.000 relevante banen			per 1.000 relevante banen			absoluut
	HW	HW	Rijnmond	Nederland	Rijnmond	Nederland	HW	HW
agrarisch	7	6	34	17	47	24	18	20
bedrijfseconomisch	99	4	4	4	6	6	6	170
commercieel	51	3	4	4	6	8	5	85
creatief/taalkundig	8	5	7	7	5	4	6	10
dienstverlenend	18	1	3	3	4	6	3	50
ICT	3	6	8	8	44	48	46	25
managers	38	1	1	1	1	2	1	30
openbaar bestuur e.d.	3	4	8	5	10	11	14	10
pedagogisch	15	10	8	9	10	10	10	15
technisch	47	6	26	17	45	54	54	400
transport en logistiek	32	23	20	25	36	65	54	75
zorg en welzijn	34	8	8	8	12	14	14	60
totaal, inclusief onbekend	388	12	18	15	25	30	29	950

bronnen: UWV en Lisa, bewerking OCD